

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum 8 februari 2016 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Fontys Hogescholen ten behoeve van de hbo Ad Elektrotechniek te Eindhoven.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
hbo Ad
Elektrotechniek
deeltijd
Fontys Hogescholen
Eindhoven

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2016/04

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 19 januari 2016 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen om de hbo Ad Elektrotechniek als bekostigd Ad programma te verzorgen te Eindhoven. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
8 februari 2016

onderwerp
nieuwe opleiding
Fontys Hogescholen
hbo Ad
deeltijd

Elektrotechniek
Eindhoven

ons kenmerk
2016/04

bijlage
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen om de hbo Ad Elektrotechniek als bekostigd Ad programma te Eindhoven te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een nieuwe Ad Elektrotechniek in Eindhoven realiseren. De Ad is verbonden aan de gelijknamige hbo bacheloropleiding Elektrotechniek die aanvrager in Eindhoven aanbiedt. Het Ad programma omvat 120 ECTS, wordt in deeltijd aangeboden en wordt ingedeeld in het Croho onderdeel Techniek. De Ad is toegankelijk voor studenten met een mbo-4 of havo diploma, conform de toelatingsnormen voor technische hbo-opleidingen. De opleiding richt zich primair op de opscholing van werkenden in het technische bedrijfsleven. Het gaat dan om functies waarvoor een mbo'er onvoldoende competenties heeft, maar waarvoor een hbo bachelor overgekwalificeerd is, zoals leiding geven aan een productie-eenheid of het managen van projecten. Aanvrager geeft aan dat de student niet verplicht is te beschikken over een technische werkomgeving. Echter, indien de student niet in een technische omgeving werkzaam is, dient hij of zij voor de uitvoering van de projecten een door de opleiding goedgekeurde omgeving te vinden.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 5 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager heeft aangegeven dat de Ad Elektrotechniek reeds in het Croho geregistreerd staat onder het Croho nummer 80017. Dit programma staat op naam van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Aanvrager wil hetzelfde programma met dezelfde naam onder hetzelfde Croho nummer onderbrengen. Aangezien de Ad Elektrotechniek al bestaat, is de noodzaak voor dit programma in de zin van de Beleidsregel al aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de aanvraag beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte en onderbouwt deze stelling met een groot aantal bronnen.

De algemene nationale arbeidsmarktonderzoeken schetsen een positief beeld van de arbeidsmarktperspectieven voor hbo'ers in de sector techniek. ROA, De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020, geeft aan dat de arbeidsmarktperspectieven voor mbo-4 in de sector techniek als redelijk te typeren zijn en voor hbo techniek als goed (ROA, p. 71). ROA verwacht dat er voor technische hbo'ers veel baanopeningen zullen ontstaan in de periode tot 2020. Doordat de verwachte instroom voor deze opleidingen ondanks de geraamde stijging relatief laag ligt, zullen afgestudeerden over het algemeen zonder veel moeite aan het werk komen (ROA, p. 69). Uit UWV, Arbeidsmarktbeschrijving technische en ICT beroepen van 10 september 2015, blijkt dat de arbeidsmarkt in de techniek de afgelopen jaren sterk gekrompen is als gevolg van de economische crisis. Sinds 2014 neemt het aantal uitzendingen weer toe en ook de vacaturemarkt voor technische beroepen vertoont een geleidelijk herstel (UWV, p. 1). Er zijn volgens UWV geen generieke tekorten in de techniek, maar in specifieke subsectoren zijn wel knelpunten zichtbaar. Het betreft met name de richtingen werktuigbouw/metaal, constructiestudies en elektrotechniek op alle niveaus (UWV, p. 3).

Aanvrager heeft daarnaast de Arbeidsmarktmonitor Noord-Brabant 2014, deels gebaseerd op gegevens uit ROA, geraadpleegd. Deze Arbeidsmarktmonitor voorspelt een banengroei van 1,1% in 2015 tot 1,5% in 2016/2019 voor de Metaalindustrie (elektrotechnici vervullen daar functies o.a. ten behoeve van productieautomatisering en printplaatontwikkeling). De arbeidsmarktmonitor Metalelektro van ROA die aanvrager heeft aangeleverd heeft de commissie buiten beschouwing gelaten omdat de gegevens in dit rapport verouderd zijn (de onderzochte periode is 1996-2013).

Aanvrager voert verder aan dat het werkgelegenheidsperspectief voor hbo-opgeleide elektrotechnici in de Sectoranalyse hbo Techniek van Ecorys (in opdracht van het Ministerie van OCW) als goed beoordeeld wordt. De vervangingsvraag is hoog, terwijl het aantal gediplomeerden met 20% is afgenomen.

Aanvrager heeft ook een indicatie geleverd van het aantal vacatures voor hbo'ers Elektrotechniek. Raadpleging van de vacaturesite www.nationalevacaturebank.nl in december 2015 leverde 85 vacatures op voor hbo geschoolde elektrotechnici in een straal van 30 kilometer rondom Eindhoven.

pagina 3 van 5 Verder heeft aanvrager adhesiebetuigingen overgelegd van werkveldpartijen die betrokken zijn bij de vormgeving van de Ad Elektrotechniek, waaronder FME/HighTechNL, Metaalunie en Brainport Industries.

Aanvrager stelt voorts dat de Ad Elektrotechniek aansluit op het beleid van de Minister van OCW inzake Leven lang Leren omdat het een deeltijdopleiding betreft die specifiek gericht is op de opscholing van werkenden.

Tenslotte heeft aanvrager aangetoond dat de Ad Elektrotechniek aansluit op de topsector High Tech Systems op grond van de uitwerking van dit topsectorenbeleid in de doelstellingen van Brainport 2020.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de Ad Elektrotechniek. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister vier focusgebieden vastgelegd: Techniek, Zorg en Technologie, Creatieve Industrie en Logistiek. De Ad Elektrotechniek sluit aan op het zwaartepunt Techniek. Dit heeft als gevolg dat wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 19 januari 2016 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Fontys Hogescholen om de hbo Ad Elektrotechniek in Eindhoven aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van verwante bekostigde Ad programma's. Het betreft de Ad Elektrotechniek van Windesheim en de Ad Engineering van de Hogeschool Rotterdam. Er zijn geen verwante onbekostigde Ad programma's. De instroom in De Ad Elektrotechniek van Windesheim was gering en het programma is inmiddels beëindigd. De instroom in de Ad Engineering van de Hogeschool Rotterdam is substantieel en groeit.

instelling	opleiding	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Hogeschool Rotterdam	Ad Engineering	0	0	16	32	52	97
Windesheim	Ad Elektrotechniek	15	10	7	4	0	0
eerstejaarsinstroom	totaal	15	10	23	36	52	97

Bron: Criho

Aanvrager verwacht op grond van gesprekken met werkgevers in de regio en de instroom in de deeltijdvariant van de bacheloropleiding Elektrotechniek dat jaarlijks circa 20 studenten zullen instromen in de deeltijd Ad Elektrotechniek. De commissie acht deze prognose realistisch.

Onder criterium b heeft aanvrager aangetoond dat er een duidelijke arbeidsmarktbehoefte aan Elektrotechnici op Ad niveau bestaat. Alleen al in de regio Eindhoven waren er in december 2015 85 vacatures voor hbo-opgeleide Elektrotechnici. Als de instroom in het bestaande aanbod en de voorspelde

pagina 4 van 5 instroom in de nieuwe Ad worden gerelateerd aan de arbeidsmarktbehoefte concludeert de commissie dat er vanuit de arbeidsmarkt gezien ruimte is voor deze nieuwe Ad.

Aanvrager heeft aangegeven dat de Ad Elektrotechniek deel uitmaakt van de bestaande bacheloropleiding Elektrotechniek die Fontys in Eindhoven aanbiedt. De bacheloropleiding beschikt over goede contacten met het werkveld en toeleverende scholen. De inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur is daarmee aangetoond. Aangezien het enige verwante Ad programma in Rotterdam wordt aangeboden heeft realisatie van dit Ad programma geen negatieve effecten op de regionale spreiding.

De commissie concludeert dat er ruimte is in het landelijk aanbod om de Ad Elektrotechniek te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

pagina 5 van 5 **Bijlage:**
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.